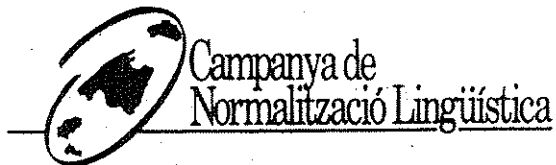


# LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

IV



Palma  
1993

**Línea Directa**

© Aina Moll

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

## El català a les escriptures

El 26 de novembre de 1992, el senyor Antoni J. Orell Soitiño ens envià fotocòpia d'una carta que havia escrit al Col·legi de Notaris, en la qual exposava que, havent de transformar una Societat Anònima en Societat Limitada, s'adreçà al Col·legi, on molt amablement li facilitaren un breu llistat de notaris que treballen en català; però en posar-se en contacte amb alguns d'ells, resultà que no podien redactar les escriptures en català, "encara que tots manifestaren que si els interessats traduïen l'esborrany que ells redactarien en castellà, no hi hauria cap problema en elevar a pública aquesta traducció".

Acabava demanant que es posàs solució al problema i, en la carta que acompanyava aquesta còpia, insistia que "una cosa és que les lleis permetin que el nostre testament o les escriptures d'una casa estiguin redactades en català i molt distint és trobar un notari que l'hi vulgui (o pugui) redactar", i considerava que no ho fan per mal, sinó que les notaries no tenen normalment escriptures que dominin el català i que el llenguatge dels documents públics és difícil, i proposava una sèrie de mesures -que són les que propugnem des de la Campanya- per posar-hi remei.

Vaig trobar que tenia més raó que un sant, però no vaig fer cap gestió perquè en una altra ocasió, amb motiu d'una queixa de la senyora Carme Vidal pel mateix motiu, el senyor Degà ens trameté la resposta, en la qual feia constar que el Col·legi està adherit a la Campanya de Normalització Lingüística i que qualsevol notari de Mallorca està en condicions d'actuar en català i disposat a fer-ho. Estava segura que la queixa del senyor Orell seria fàcilment atesa.

Ara bé, aquests darrers mesos hem rebut unes quantes sol·licituds de ciutadans que s'han trobat en la mateixa situació i ens demanen una llista de notaris "catalanoescriptores", i he tingut ocasió de comprovar personalment, per dues vegades, que si el client tradueix l'esborrany no hi ha cap problema, però si és la notaria que ha de redactar el document en català, declara que no ho pot fer (molt amablement, això sí, i lamentant la manca de mitjans per fer-ho de manera solvent). Per això vaig demanar al senyor Degà del Col·legi de Notaris una entrevista per tractar d'aquest tema, i me la concedí immediatament.

L'entrevista (el 18 de febrer) va ser molt cordial i amb molta bona voluntat per cada banda, encara que des d'enfocaments diferents: el Degà insistí que

qualsevol notari de Mallorca està en condicions d'actuar en català, i per això no considerava procedent donar-nos la llista que jo proposava; si li donam el nom de notaris que s'hi hagin negat, podrà intervenir com a Degà, obrint un expedient. Jo li vaig dir que els nostres comunicants no ens han donat cap nom, i que el que ens interessa no és que es cridi l'atenció a cap col·legiat en concret, ni tampoc aclarir si són els notaris o els oficials de notaria els qui demanen als clients la traducció, sinó que el Col·legi prengui les mesures pertinents perquè tots estiguin en condicions de treballar en la llengua pròpia de les Illes Balears igual que en l'oficial de l'Estat.

Li vaig oferir la nostra col·laboració per preparar la versió catalana de models de documents (oferta que ja havia fet a un notari, i que mantenc), però ja havien acudit al Servei d'Assessorament de l'Ajuntament de Palma i tenien els originals a punt d'enviar. Aquest problema, per tant, estarà resolt ben aviat. També li vaig suggerir la conveniència de recomanar als col·legiats que en contractar personal per a les notaries s'assegurin que sap català, i d'organitzar cursos de llengua per als qui ja hi treballen sense saber-ne.

Tot això suposa un esforç considerable per part del Col·legi, dels col·legiats i dels seus auxiliars, i aquest esforç només tindrà sentit si hi ha una demanda important per part dels clients. Per això el que em sembla més preocupant de tot quant me digué el senyor Degà, és que *són poquíssims els qui demanen la redacció en català - o en "mallorquí, perquè jo li dic mallorquí"*. Ho reblà dient que ell sovint llegeix en mallorquí el document redactat en castellà, i moltes vegades el client li demana, amb una certa alarma: "no deu estar escrit en mallorquí, això?"

No li vaig demanar el motiu d'aquest esforç de traducció directa (més notable pel fet de tractar-se d'un notari castellanoparlant) per no prendre-li més temps. Supòs que si li ho hagués demanat, m'hauria dit que ho fa per assegurar-se que el client ho ha entès bé. Ara bé, al meu entendre, el notari ha de llegir allò que ha escrit en la llengua en què ho ha escrit, i si pensa que el client no entén prou bé el castellà, ho ha d'escriure en català (o en "mallorquí", pel nom no ens barallarem). D'altra banda aquest sistema el va emprar amb mi un notari (ja difunt) que sabia perfectament, no sols que entenc el castellà, sinó en quina llengua actuava jo sempre (per això vaig badar, i no li vaig advertir explícitament que volia el document en català), i en arribar a ca meua i llegir-lo jo, vaig descobrir que m'havien ensarronat...

Crec, sincerament, que és una pràctica inacceptable. I trobo, sobretot, que,

donada la situació actual i la rèmora de segles de monolingüisme castellà, la Llei de Normalització Lingüística no es compleix prou bé redactant el document en català només quan el client ho demana. Havent-hi dues llengües oficials, el notari ha de demanar al client en quina llengua el vol, abans de posar-se a la feina, i ha d'estar en condicions de redactar-lo igualment en qualsevol de les dues llengües. Ho vaig demanar al senyor Degà, i ell acollí amablement la sol·licitud i estic segura que la transmetrà als col·legiats. Jo els agraeisc a tots per endavant aquesta contribució a la normalització lingüística de les nostres Illes i deman als lectors que, amb la seva demanda de documents en la nostra llengua, facin que l'esforç els resulti gratificant.- A. M. (22/2/93).